

LBRIS

We know
books

VLADENI

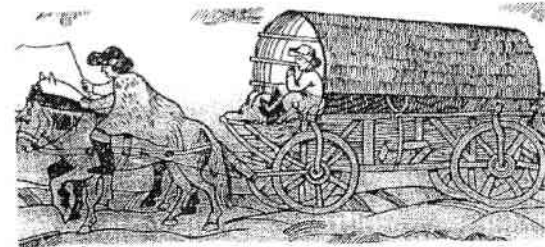
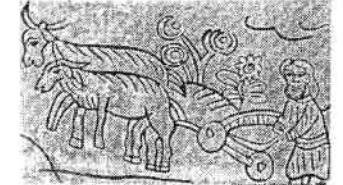
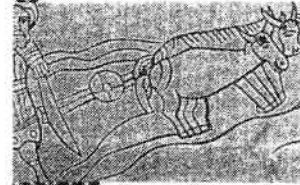
Planul localitatii

VLĂDENI

MONOGRAFIE

DE
GHEORGHE BOZOCEA

EDIȚIA a doua REVIZUITĂ ȘI COMPLETATĂ.
DREPTURILE DE REEDITARE ȘI MULTIPLICARE
REZERVATE AUTORULUI.

Editura Sfântul Ierarh Nicolae
2021

CUPRINS

- Cronică de Braşov de Dan Păvălache Ed. Harco
- Cronica notarului Anonimus, Ed. Miracol, Buc. – 1996
- Trilogia culturii, de Lucian Blaga, Ed. Lit. – 1969
- Scrieri despre artă, L. Blaga, Ed. Meridian - 1970
- Braşovul de altă dată, Ed. Dacia, Cluj Napoca – 1977
- Jertfă şi recunoştinţă, Ed. Pastel, Braşov – 2001

Mulţumim tuturor autorilor de care ne-am folosit.

Capitolul 1 - VLĂDENI - repere istorice	5
Capitolul 2 -VLĂDENI. Aşezare geografică.....	10
Capitolul 3 - Evocări despre Vlădeni şi vlădăreni	14
Capitolul 4 - Cronică de Vlădeni	23
Capitolul 5 - Cinstirea eroilor noştri.....	45
Capitolul 6 - Ocupaţia oamenilor din Vlădeni.....	51
Capitolul 7 - Populaţia localităţii Vlădeni	58
Capitolul 8 - Conducerea şi rânduiala comunei.....	62
Capitolul 9 - Caracterul celor din Vlădeni	66
Capitolul 10 - Universul spiritual al oamenilor	74
Capitolul 11 - Biserica	80
Capitolul 12 - Şcoala	88
Capitolul 13 - Căminul cultural	92
Capitolul 14 - Satul şi casele	94
Capitolul 15 - Portul	98
Capitolul 16 - Muzeul satului	104
Capitolul 17 - Casă Memorială.....	106
Capitolul 18 - Graiul oamenilor din Vlădeni	110
Capitolul 19 - Datini, obiceiuri din Vlădeni	116
Capitolul 20 - Sănătatea, suportul vieţii	124
Capitolul 21 - Divertisment	127
Capitolul 22 - Înţelepciune populară din Vlădeni.....	134
Capitolul 23 - Scurtă istorie a strămoşilor noştri, mituri şi legende.....	140
Capitolul 24 - Amintiri... amintiri.....	167

Capitolul 25 - Confesiuni..... 178
 Bibliografie..... 180

Capitolele prezentate sunt doar ramuri ale copacului

- Vlădeni - ce poate fi înnoțit de către oricine mai știe ceva.

DE ACELAȘI AUTOR

Eseu -1988

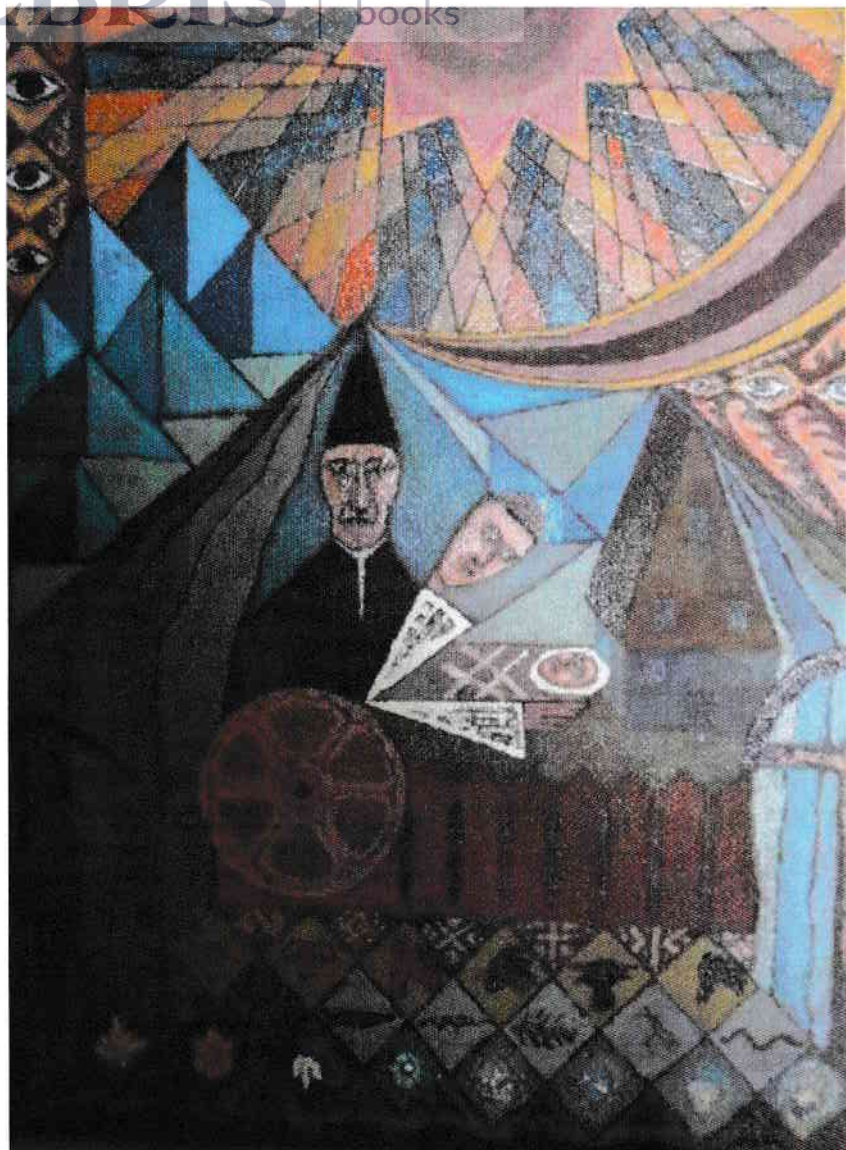
Vlădeni-2006

Viața -2012

Numerele - 2014   Ampretele - 2019   Gânduri despre om - 2000

Cărțile se pot achiziționa de la Librăria St. O. Iosif
 Brașov str. Mureșenilor nr. 14 cod 500030

FAMILIA- MIRAJUL REÎNCARNĂRII

Capitolul 1 VLĂDENI - repere istorice

1224 - Prima atestare istorică a satului Vlădeni consemnată în cartea „Țara Bârsei” de Academia Română pag. 63. A făcut parte din Comitații din Codlea după plecarea Cavalerilor Teutoni din Brașov.

1242 - Năvălirea mongolilor, aceștia distrug jumate din Europa.

1377-19 - nov. Vlădeni aparține comitetului Alba a Castelului din Bran. Document „Țara Bârsei” pag. 50

1421 - Năvălirea turcilor - jefuiesc satele din Țara Bârsei

1433 - 1434 - Răscoale ale românilor din Țara Bârsei, Țara Făgărașului și Țara Hațegului.

1437 - Răscoala Bobâlna, apare Unio Trium Nationum.

1532 - Pe harta lui Honterus apare Schitul și Hanul Cumătra, râul ce izvorăște din Fântânița Călugărului.

1570 - Menționat în testimoniul dat în Crihalma.

1594 - 5 dec. - Localitatea Vlădeni dată de Sigismund Bathory brașovenilor pentru suma de 3000 taleri.

1600 - Mihai Viteazul intră în Brașov.

1676 - Se sfințește Biserica de piatră din Vlădeni.

1691 - Diploma Leopoldina supune Transilvania total.

1700 - Se constituie Biserica unită cu Roma.

1718 - Epidemia de ciumă răpune 227 de vlădăreni.

1750 - Vlădeni, Zărnești și Tohanul se răscoală

declarându-se sate libere.

1762 - Vlădeni - are o populație de 814 oameni.

1765 - Recensământ în Transilvania; 66,4% români, 22,4% unguri și secui și 11,2 % sași.

1778 - Se amintește de Școala din Vlădeni.

1783 - Împăratul Iosif II trece și se oprește în Vlădeni.

1784 - Răscoala Horea, Cloșca și Crișan, zisă și Revoluția Românilor. În acest an o grindină distruge tot.

1787 - A bătut piatra, 28 de familii au plecat din sat.

1792 - 1795 - În Pădurea din Vlădeni apar haiducii în grupuri chiar și de 15 inși. Ei se întâlneau la Hanul Cumătra și Hanul de jos din Vlădeni.

1802 - 26 oct. - Un cutremur de pământ produce pagube mari de peste 400 fl.

1803 - Apare o nouă uliță (Ulița Nouă) și o moară.

1806 - Mor de epidemie peste 700 de vite.

1809 - Protopopul Bratul Baicu obligă copiii să umble regulat la școală.

1812-1815 - Pădurea din Vlădeni e plină de haiduci.

1817 - 20 iunie: Apare prima diligență (carul de poștă).

1819 - Vlădeni e bântuit de vărsat de vânt.

1829 - 18 oct. - Ard 7 case și 11 șuri.

1830 - Se face noua carte funduară pentru Vlădeni.

1848 - 3 - 15 mai - Se realizează *Adunarea Națională de la Blaj* la care au participat și 3 oameni din Vlădeni.

1848 - O epidemie de holeră răpune în 6 săptămâni 470 de oameni din Vlădeni.

1862 - Vlădeni se desprinde de Brașov și se alătură

Comitatului Făgăraș.

1865 - Se cumpără casa cu etaj - fosta primărie - actualul Muzeu.

1868 - Se trece sub suveranitate ungurească.

1875 - Se zidește noua Biserică, care se termină în 1878 și se sfințește cu Hramul Sf. Vasile cel Mare, la 1 ianuarie 1889.

1882 - Se zidește școala cu 3 săli de clasă, cu materialele din biserica veche.

1886 - Se ridică grajduri comunale.

1906 - Nicolae Iorga trece prin Vlădeni.

1906 - Se dă în folosință calea ferată Brașov - Făgăraș.

1907 - La școală se învață numai în ungurește.

1914 - 1 august - Mobilizări generale pentru Primul Război Mondial, Vlădeni sub imperiul Austro-Ungar.

1916 - 6 octombrie, orele 16:00-19:00 - Au loc lupte pe teritoriul localității Vlădeni și sunt incendiate 3 case.

1918 - 2.XI - Vlădeni aderă la Consiliul Național Român.

1918 - 1.XII - La Alba Iulia, Adunarea Națională hotărăște unirea cu țara.

1920 - Se preia Forestiera cu 800 de iugăre.

1925 - 1926 - Se zidește Căminul Cultural.

1930 - 1932 - Se zidește Școala nouă, cea mai frumoasă școală din mediul rural.

1932 - S-a făcut o Troiță pentru cinstirea eroilor. Aceasta se află în fața Bisericii.

1932 - 1942 - Se construiește tunelul dintre Vlădeni și Perșani (la Brădet).

1939 - Se înființează un depozit pe valea Cărbunare.

1940 - august - Dictatul de la Viena, jale în Transilvania.

1941 - Se declanșează Al Doilea Război Mondial, în luptele căruia Vlădeni a pierdut în lupte 33 de oameni.

1944 - 1945 - Convoaie și trupe rusești trec și se opresc și se cazează în Vlădeni.

1946 - O secetă face ca recolta să fie aproape zero.

1948 - Vlădeni își pierde titlul de comună și devine sat.

1949 - Dezastrul cotelor, la școală rămân 4 clase.

1952 - 1962 - Teroare, amenințări pentru colectivizare.

1960 - Se înființează un depozit pe Valea Boului.

1959 - 1969 - Se pictează biserica. La început a fost și pictorul Toma Lăscoi - fiu al satului, au continuat alții.

1965 - 1970 - Se ridică pasarela la drumului național peste calea ferată.

1968 - 1972 - Se regularizează albia râului Homorod (Valea Mare).

1976 - Serbarea „Fii Satului”, se hotărăște strângerea de obiecte pentru muzeu.

1989 - 23 dec. - Revoluția Națională înlătură comunismul.

1991 - Legea 18. Se pot recupera pământurile.

1995 - 9.06 - Muzeul Vlădeni la Muzeul Etnografic Brașov.

1999 - Ia ființă Cercul Astra Vlădeni și se pune placa comemorativă pe casa Dumitru Stăniloae.

2000 - Redeschiderea Muzeului Satului.

2003 - 9 noiembrie - Se serbează centenarul Dumitru Stăniloae (1903-1993).

2005 - S-a înființat Parcul industrial de la Vlădeni

2010 - 2018 - Se asfaltează străzile din localitate și se introduce gazul metan.

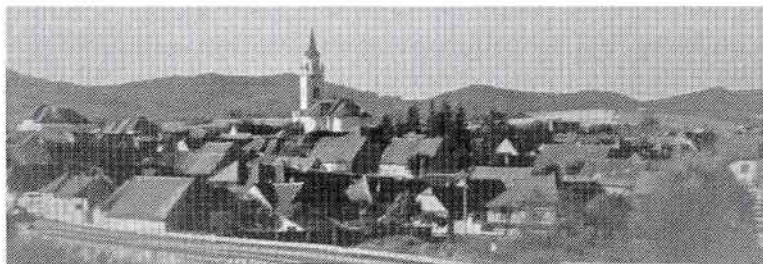
2017 - Ia ființă o fermă de viței în Trestioara.

2019 - Biserica înalță statuia Prof. Acad. D Stăniloae.

2021 - În Cărbunare lângă gară - se deschide o Școală MAP. de subofițeri pentru misiuni speciale.

Capitolul 2

VLĂDENI. Așezare geografică

Localitatea este situată în centrul țării, la hotarul dintre Țara Bârsei și Țara Făgărașului, de-a lungul râului Homorod (Valea Mare). Se află într-un cadru deosebit de pitoresc, pe un platou înconjurat de păduri, tărâm de basm („pe un picior de plai, pe-o gură de rai”). E situată la circa 600 m altitudine, înconjurată de dealuri împodobite cu păduri de brazi, fagi, carpeni și stejari, iar privită de sus, apare ca un vast amfiteatru mărginit Măgura Codlei spre est și de Munții Perșani și munții Făgăraș spre vest. Deschiderea spre est e străbătută de traseul drumului național D.N. 1 - la kilometrul 200 - la 27 de km de Brașov și 39 km de Făgăraș, este situată în Țara Bârsei. Zona fiind denumită Bârșa de Jos, ultima localitate spre Țara Oltului. Administrativ este sat în comuna Dumbrăvița (de la 1949, înainte a fost comună), în județul Brașov. Din Vlădeni, privind spre vest, se văd colinele Munților Perșani (800 - 860 m), locul în care, spune legenda, Darius și-a adunat cetele de perși pentru retragere după invazia eșuată din

anul 513 î.e.n., iar pe timp frumos se văd și coamele mărețe ale Munților Făgăraș. În această parte, de vest, hotarul satului se învecinează cu localitățile Șinca-Veche, Perșani și Grid. Tot pe această direcție se află Gara Homorod - halta C.F.R. - și o mică comunitate în jur, un canton de la drumurile naționale și mai sus un cimitir de prizonieri din Al Doilea Război - toate aparțin de Vlădeni până în vârful dealului - numit Pasul Perșani - iar dincolo este Gara Brădet care aparține Perșaniului. Munții Perșani, cărora localnicii le spun Lazuri, sunt hotar și pe partea de Nord a comunei, de unde izvorăsc mai multe râulețe: Trestioara, Cumătra, Popilnica, Hamaradea, Băiașul și Homorici. De reținut că Valea Mare numită Homorod are ca principal afluent în partea vestică a așezării un râu important numit Hămăradea și un pârâu în partea estică numit Homorici, amintind de o sfântă familie de ape; tată, mamă și prunc. Și râul Băiașul are o legendă. Se spune că, în trecut, în albia acestui râu s-au găsit pipete de aur și prin anii 30 s-au făcut explorări, dar fără rezultate convingătoare. Însăși denumirea râului, aceea de Băiaș, ne amintește de râurile unde se găseau și se spăla aur. Dinspre nord, hotarul se învecinează cu localitățile Veneția și Comana, iar spre est sunt coline mai molcome și avem ca vecin Dumbrăvița la 5 km, care e așezată de-a lungul aceluiași râu, Homorod, ca și Vlădeni. În continuare, spre est-sud, se ridică semeață Măgura Codlei (1292 m) care e barometrul localnicilor - când norii acoperă vârful, atunci vin ploile. Dincolo de Măgura se află orașul Codlea care e tot pe D.N. 1, la 15 km de Brașov și 12 km de Vlădeni. Pe partea de sud sunt coline împădurite (vestita Pădure cu haiduci) din care izvorăsc câteva pârâiașe numite Geamăna, Cărbunarea,

Valea Boului, Cumătra, Cerboiaia și Ursoaia care se varsă în râul Homorod căruia localnicii îi spun Valea Mare, iar ca vecin e satul Holbav. Conform cărții funciare, proprietatea localității Vlădeni se situează la 1390 hectare, din care la retrocedarea conform Legii 18/1991 au primit 1100 la care s-au mai adăugat ulterior încă 80 hectare, mai are 38 hectare de pădure din care a primit 22 hectare și 700 hectare de pășune, cifre date de Gică Meiu (a-ne Gropanu).

După prezentarea hotarelor să vorbim și despre Vlădeni care se află în centrul acestei depresiuni, pe un câmp mai ridicat, înconjurat din trei părți de râurile: Hămărădea, Valea Mare (Homorod) și pârâul Cârligata, care dă aspectul de cetate înconjurată de șanțuri de apărare cu apă. Pe acest platou se întinde toată comuna ce cuprinde cele 394 case și 4 clădiri de vază ale comunei: Biserica, Școala, Căminul, Primăria etc. Înconjurată de păduri și munți de jur împrejur, având atât o floră și o faună bogată, tipică satelor de munte.

Localitatea dăinuie de multă vreme, posibil chiar din preistorie, după terenul pe care e amplasată, dar nu avem date. În centrul comunei se află Biserica, Școala și Căminul Cultural, toate trei deosebit de frumoase.

Comuna s-a electrificat de prin 1948 și a fost alimentată cu gaz metan din 1995 și alimentare cu apă și canalizare prin 2010. Peisajul, clima și aerul o recomandă ca stațiune de munte, oferind multe trasee frumoase, faună bogată, chiar și partide de vânatoare - urși, râși și mistreți - sunt chiar trofee naționale obținute din zonă. Are multe izvoare cristaline, aerul nepoluat și ozonat de vegetația și pădurile din jur. Datorită acestor condiții au fost unele perioade când s-au construit zone turistice, prima a fost în

Valea Homorod în jurul Haltei C.F.R, apoi, prin anii '80, s-au construit câteva cabane lângă Valea Hamaradea la Curturi, mai recent s-a construit deasupra Gării. Vlădeni e cuprins în harta turistică a țării, traseul 473 e marcat cu punct albastru: Vlădeni - valea Hamarade - Peștera Hamarade - vârful Pleșița 860 m - comuna Dumbrăvița. Mai sunt și alte trasee, unele chiar mai frumoase, dar nu sunt marcate așa. De exemplu: Vlădeni - Muchea Găvanelor - la poala Măgurii Codlei (acolo e peștera deosebită prin care trece un râu) - Holbav sau alt traseu: Valea Homorod - Ursoaia - Șinca Veche sau pe muchea Lazurilor de la Fântânița Călugărului - piscul Strâmt - piscul lui Florin - Curturi - valea Hamarade - Vlădeni. Mai nou pe fața Trestioarei vis-a-vis de Halta C.F.R. Brădet a apărut o fermă de creștere a vițelilor.

În curând hotarul satului va fi străbătut de autostrada Brașov-Făgăraș.